

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова
департамент „Музика“, Нов български университет
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
за приносите на предложения хабилитационен труд и художествено-творческа дейност на
доц. д-р Катя Гинева Кайрякова
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор по хореография“
към АС на ВСУ „Черноризец Храбър“, катедра „Изкуства“
в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
(обявата в ДВ бр. 72, 22.8.2023)

Биографични данни

Катя Гинева Кайрякова завършва гимназия „Н. Й. Вапцаров“ в Шумен (1978) и Полувисшия институт за подготовка на музикални и хореографски кадри в София (1980), след което се дипломира в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив (1993). Работи като преподавател по български народни танци в Обединена школа по изкуствата и по хореография в СОУ „Сава Доброплодни“. Целият ѝ живот е пряко свързана с музиката, танца, актьорското майсторство. Самата тя споделя за себе си „*без умението да танцувам не бих била това, което съм в момента*“. Редовен преподавател във ВСУ „Черноризец Храбър“ от 2007. Доцент във ВСУ от 2008, доктор по музикално и танцово изкуство (хореография) от 2017. Участва в създаването на Ансамбъл за народни песни и танци „Шумен“, а по-късно създава и Ансамбъл за народни песни и танци „Симеонис“ към Военен клуб Шумен. От 2004 Катя Кайрякова е главен художествен ръководител на Ансамбъл „Шумен“. Участва в прегледи и фестивали, както в България, така и в чужбина и печели престижни награди и звания, сред които: **Първа награда** в преглед на художествената самодейност на военните клубове, **Голямата награда** на двореца на културата и спорта – гр. Варна, **Наградата на Шумен** в раздел „Танц“, **Специалната награда** на кмета на община Шумен в „Карнавал на плодородието 2008“, **Званието „Представителен“** на Втория преглед на Национална секция ЦИОФФ (CIOFF – Международен съвет на организаторите на фестивали за фолклор и традиционни изкуства към ЮНЕСКО) – България (2007), както и Отличието на Съюза на музикалните и танцови дейци „**Златна лира**“. През дългогодишната си практика Катя Кайрякова режисира емблематични високохудожествени спектакли: „Лале ли си, зюмбюл ли си“, „Любили се, искали се“, създава произведенията „Иглика“ и „Смядовски вечерник“, постановката „Жар от сърцето“. През 2009 отбелязва 30-тата годишнина на ансамбъл „Шумен“ със спектакъла „Това сме ние“, част от който е и нейната постановка „Сказание за конника“. С тези спектакли, както и с многобройните участия и турнета на ансамблите, които ръководи, Катя Кайрякова допринася изключително много за утвърждаването и популяризирането на българския фолклор в страната и чужбина. Приносът ѝ за културния живот на Северна България е безспорен.

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

1. Група от показатели "А" – минимални изисквани точки: 50

Доктор по музикално и танцово изкуство (хореография). Диплома № НС – 132 издадена 2017 от ВСУ за защитена дисертация на тема: *Изразните средства в действителните форми на съвременната българска хореография на фолклорна основа.*

Общо признати точки по група "А" – 50 т.

2. Група от показатели "В" – минимални изисквани точки: 100

В тази група Кайрякова представя следните активности:

По т. 3: Хабилитационен труд – монографията (100 т.) Кайрякова, Катя. *Режисурата в концертното на фолклорна основа.* ВСУ „Черноризец Храбър“, 2023, ISBN 978-954-715-750-7

По т. 4: Режисура на концерт-спектакъла „По земята българска“ (50 т.)

https://www.youtube.com/watch?v=gF_1VDiIBZg

По т. 5: Тематичен танц „Наигра ли са, любе ле“ (35 т.)

<https://www.youtube.com/watch?v=j77fhAHoi1Y>

Общо признати точки по група "В" – 185 т.

3. Група от показатели "Г" – минимални изисквани точки за професор: 150

В тази група Кайрякова представя следните активности:

По т. 7: Кайрякова, Катя. *Изразните средства в действителните форми на съвременната българска хореография на фолклорна основа.* Изд. Славена, 2020, ISBN 978-619-190-177-7 (75 т.)

По т. 9: Представени са 4 статии (60 т.)¹

По т. 12: Представена хореография на дивертисментната сюита „Снощи вечер на мегдана" (30 т.)

По т. 13: Представена режисура на два музикално-танцов спектакъла: „Коледни искрици" и „Любили се, искали се" (70 т.)

По т. 14: Представени 5 поддържащи изяви (50 т.): Член на художествено-творчески екип на Годишен концерт на специалност „Хореография“, 2021, 2022, 2023; Член на художественотворчески екип на спектакъла „Свободата...“, 2023; Член на художественотворчески екип на спектакъла „Традиции в ритъм и творчество“ по повод 25 години от създаването на Академичен танцов театър при ВСУ „Черноризец Храбър“, 2023.

Общо признати точки по група "Г" – 470 т.

4. Група от показатели "Д" – минимални изисквани точки за професор: 80

По т. 18: Представя 16 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране. (80 т.)

По т. 19: Представя рецензия в „Музикални хоризонти“. (10 т.)

Общо признати точки по група "Д" – 90 т.

5. Група от показатели "Е" – минимални изисквани точки за професор: 120

В тази група Кайрякова представя следните активности:

По т. 22: Участие в 5 Национални проекта (75 т.)²

По т. 23: (80 т.) Участие в 4 международни проекти³

По т. 28: (80 т.) Ръководство в 4 Уъркшопа по български танцов фолклор в рамките на „Танцова работилница" – 2019; 2021; 2022; 2023

По т. 30: Получени 7 награди: Почетно звание – първа степен „Носител на златна значка на град Шумен“ (2023); Награда за хореография на танцовото произведение „Наигра ли се любе ле“ в конкурс на Национални фолклорни празници „Приморска перла“ (2020); Носител на „Златна лира“ на СБМТД за високи творчески постижения (2019); Грамота за принос в развитието на танцовото изкуство от Сдружение Асоциация на хореографите в България (2015); Грамота Проект „Шумен – живият град“, Награда на Община Шумен За активно участие в Гала спектакъла „Знаците на радостта“ (2013); Носител на „Награда Шумен“ за изкуство и култура в раздел „ТАНЦ“ (2005); Носител на почетното звание първа степен „Носител на златна значка на град Шумен“ (2010). (70 т.)

Общо признати точки по група "Е" – 305 т.

За Област на висшето образование 8. Изкуства

Група от показатели	Съдържание	Изисквани за професор	Изпълнени от кандидата за професор
А	Показател 1	50	50
В	Сума от показателите от 3 до 5	100	185
Г	Сума от показателите от 6 до 15	150	470
Д	Сума от показателите от 16 до 19	80	90
Е	Сума от показателите от 20 до края	120	305

¹ Кайрякова, К. *Концертът – форма на представяне на българското танцово изкуство на фолклорна основа*. В международно научно издание <http://tucular.net/ftpgetfile.php?id=251>

Кайрякова, К. „Танцът е преживяване“ – Кирил Джнев. *Сто години от рождението на проф. Кирил Джнев*. В: „Музикални хоризонти“, издание на СБМТД, Бр.5, 2022, 24-26, София ISSN 1310-0076

Кайрякова, К. *Фестивалът на фолклорния танц в съвременната социокултурна реалност*. В: сб. „Надиграване или споделяне“, Благоевград, УИ на ЮЗУ „Неофит Рилски“, 2021, 39-50 ISBN 978-954-00-0264-4

Кайрякова, К. *Отвореният и затвореният „кръг“ на хорото*. В: Сб. „Хорото, което ни свързва“, Севлиево, Изд. „М-Прес“ ООД, 2022 г., с.76-87 ISBN 978-619-7524-21-5

² Проект №BG05M2OP001-2.016-0025: „Създаване на мултидисциплинарна образователна среда за развитие на кадри с интегрални компетентности в областта на биомедицината и здравеопазването“. Участие в обучение на тема „Дигитални умения /интензивен“;

Проект BG05M2OP001-2.016-0026-C01 „Иновативен модел за модернизация на висшето образование чрез създаване на академична екосистема ВСУ „Черноризец Храбър“, Технически университет – Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“;

Проектно предложение: *Модернизация на обучението по сценични, филмови и танцови изкуства, чрез технологии за дигитална креативност* съвместно с НАТФИЗ „Кръстю Сарафов“;

Национална програма "Мотивирани учители", РМС №188/05.03.2021;

Проект със студенти Сценарий и режисура на Годишно ревю на специалност „Моден дизайн“, 06. 2021;

Проект със студенти Сценарий и режисура на Тържествено честване на 25 години Студентски съвет на ВСУ, 06. 2022.

Фолклорен клубен събор в Бургас и семинар с лектор доц. д-р Катя Кайрякова; Национален фолклорен събор „Шумла“ 2021 и 2022

³ Международен фолклорен фестивал "Фолклорни нюанси" - Китев 2021 и 2022; Проект „Етноспектива 2023" и 8th Edipsos International Folk Dance Festival, Edipsos, Evia Island – GREECE

Представената дейност е приносна и висококачествена, както и напълно достатъчна, за да защити академичната длъжност професор по хореография. Доц. д-р Катя Кайрякова е активен член на ВСУ и сериозен продължител на българските хореографски традиции на Добруджа. Тя е творец, чудесен преподавател и художествен ръководител на Ансамбъл „Шумен”. Смятам че предоставените материали, отзивите в пресата за нейните и на възпитаниците ѝ активности, показват високото ниво на работа, същностната художествена и духовна стойност на творчеството, както и сериозността на научните разработки на кандидатката.

Изследователска (творческа) дейност и резултати

Най-важните моменти от и в работата на Катя Кайрякова (по конкурса) са показани в монографичния ѝ труд *Режисурата в концертното творчество на фолклорна основа*. Кайрякова е цялостно свързана със сцената. Нейната душа е отдадена на българския фолклорен танц. За нея танцът на сцена е „усещане за грандиозен празник“, който „остава задълго в паметта на публиката, ако е постигнато емоционалното удовлетворение, съпреживяване и препотвърждаване на традиционните културни ценности“, особено важен фактор в съвременната културна среда. Стремещт на авторката е „да бъдат изследвани и анализирани спецификите в представянето на сценичното творчество на фолклорна основа, да се обективизира водещата роля на режисьора в изграждането на пластическата композиция на цялостния художествен продукт“. Акцент тя поставя върху композиционните принципи и закономерности в хореографското изкуство, релевантни към режисурата на концерт или концерт-спектакъл. Хореографията като вид изкуство носи в самата си природа два елемента – пространство и време, в едно органично, неразривно единство, „обединявайки отделни изпълнения, чиито изразни средства ги поставят в групата на пространствените (статични) и временни (динамични) изкуства“. Обосновано и аргументирано са изведени допирните точки между закономерности и принципи при композиране на хореографско произведение, с тези при режисирание на концерт или концерт-спектакъл. Кайрякова прави опит за класификация на различните форми на сценична изява, според критериите: жанр, тематична насоченост, сценично пространство, комуникация с публиката. Въвеждането на класификационните критерии позволява концертът или концерт-спектакълът да бъде режисиран в съответствие на своите характеристики. Авторката извършва дълбочинен анализ на художествени практики, на спецификите в концертното творчество на фолклорна основа, за да достигне до изводи, които обогатяват теорията на хореографията. Особено ценен в монографията е споделият личен творчески опит и анализа на лични спектакли. Като обобщение на резултатите ѝ могат да бъдат показани следните нейни изводи: „идейната концепция определя формата – концерт или концерт-спектакъл, формулира темата и идеята; прецизното изготвяне на сценария се определя не само от художествените качества на отделните изпълнения, но и как точно те се вписват в общото звучене на цялото и способстват за разгръщане на темата и защитаване на художествената идея; оформлението на художествения продукт е подчинено на идеята за създаване на цялостна звукова и визуална картина, подчертаваща неоспоримите качества на фолклорната музика и танц; режисьорът е този, който разполага с огромния арсенал от изразни средства и от него зависи в каква посока те ще бъдат насочени, каква ще бъде тяхната функция, съобразно формулираната от него тема и идея“.

Учебна и преподавателска дейност

Катя Кайрякова води основни дисциплини в програмите на ВСУ в професионалното направление: *Хореографска композиция и режисура I, II, III и IV части; Изграждане на хореографски репертоар; Анализ на танцовите форми; Сценични изкуства I част; Творчески форуми в сценичните изкуства; Дидактическа анимация в обучението по танц* и др. Аудиторната ѝ и извънаудиторна ангажираност е огромна: за последните 6 учебни години **нейната средна годишна натовареност в БП „Хореография“ е 623,5 часа**, а в МП „*Режисура на танцов спектакъл и артмениджмънт*“ и „*Сценични изкуства, мениджмънт и продуцентство*“ – **122,5 часа**. Тя разработва лекционни курсове, прави нововъведения в методите на преподаване, осигурява занимания в практическа среда извън висшето училище, публикува електронни и учебни материали. Тя е търсен преподавател от студенти и докторанти.

Административна и обществена дейност:

Катя Кайрякова е активен представител на професионалната гилдия и на екипа във ВСУ. Тя редовно участва като член на научно жури за присъждане на ОНС „доктор” и на академични длъжности във ВСУ или в други университети и академии. Член е на експертни групи към НАОА и участва в оценяването на редица институции в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство. Член е на жури на национални фолклорни фестивали и конкурси. Освен това е член на Съюз на учените в България – клон Варна; член на Съюза на българските музикални и танцови дейци; Председател на Регионално дружество на хореографите – Шумен към СБМТД и т.н. С тази своя обществена дейност спомага за издигането на културата, изкуствата и в частност на хореографията в региона и в страната.

Лични впечатления от кандидата (ако има такива) Познавам доц. д-р Кайрякова като член на Експертни групи към НАОА. Имам чудесни впечатления от нея. Тя е отговорен, дисциплиниран, работлив и творчески ангажиран човек. Преподавател и личност, на която може да се вярва и разчита. Смятам, че университетът ще има голямо предимство с нея вече и като професор.

Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата
Нямам.

СТАНОВИЩЕТО може да завърши със следната оценка:

Въз основа на всичко посочено по-горе, както и на направените изводи върху предложените научна, творческа и преподавателска дейности на доц. д-р Катя Кайрякова, имайки предвид голямата ѝ активност, високия приносен характер на предложените художествено-творчески изяви и научни трудове, **давам своята изцяло положителна оценка** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса за „професор по хореография“ в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, да предложат на уважаемия Академичен съвет на ВСУ да **избере доц. д-р Катя Гинева Кайрякова за академичната длъжност „професор“** към АФ на ВСУ (катедра „Изкуства“), според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Дата 3.11.2023.

Подпис:

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова